

Krystyna Piwowska

Centralna Biblioteka Wojskowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie

---

Forum Bibliotek Medycznych 6/2 (12), 532-542

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Mgr Krystyna Piwowarska
Warszawa – CBW

CENTRALNA BIBLIOTEKA WOJSKOWA IM. MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W WARSZAWIE

Abstract

The article presents the history of Central Military Library named Marshal Józef Piłsudski originated in June 1919 in already Independent Poland. Although its numerous and rich collection was completely destroyed during The Second World War, it resumed activity in 1945. The article provides information on the current activities of the Central Military Library. Nowadays Library is not only the institution gathering, storing and lending books but also the place of meetings for young people, combatants, people of civil and military environment. Scientific sessions and conferences books promotions and history lessons take place in the Library.

Streszczenie

Centralna Biblioteka Wojskowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, główna księżnica sił zbrojnych, powołana 13 VI 1919 roku rozkazem Ministra Spraw Wojskowych, jest biblioteką naukową, której zbiory stanowią dziedzictwo narodowe i podlegają szczególnej ochronie. Jest instytucją otwartą, jest warsztatem pracy naukowej dla żołnierzy zawodowych i pracowników wojska oraz wszystkich zainteresowanych zdobywaniem wiedzy. Księżnica gromadzi, opracowuje, udostępnia i wiecześnie przechowuje polskie piśmiennictwo wojskowe, reprezentatywny wybór piśmiennictwa głównych armii świata oraz najcenniejsze publikacje z wielu dziedzin wiedzy.

Centralna Biblioteka Wojskowa – główna księżnica sił zbrojnych – została powołana do życia rozkazem Ministra Spraw Wojskowych 13 VI 1919 roku¹. Genezę swoją wywodzi od tzw. bibliotek podręcznych, tworzonych w czasie pierwszej wojny światowej, przy instytucjach wojskowych i organizacjach paramilitarnych, a załączkiem jej księgozbioru była Biblioteka Wojskowa Tymczasowej Rady Stanu w Warszawie, powstała w lutym 1917 roku.

W myśl pierwszych wytycznych CBW stała się głównym warsztatem pracy naukowej całego Wojska Polskiego, a do jej zadań należało gromadzenie, przechowywanie oraz katalogowanie piśmiennictwa wojskowego. Jednocześnie objęła ona nadzór

---

¹ Dziennik Rozkazów 1919 nr 68 poz. 2213

Budynek Centralnej Biblioteki Wojskowej

merytoryczny i organizacyjny nad tworzonym systemem bibliotekarstwa wojskowego, obejmującym biblioteki podręczne, dziewięć bibliotek okręgowych, kilka specjalnych oraz ponad 300 bibliotek oficerskich w jednostkach wojskowych.

Oprócz wartościowego księgozbioru, z wieloma cymeliami i depozytami, m.in. Biblioteki Rapperswilskiej, Archiwum Biblioteki Batignolskiej, Archiwum Powstania Styczniowego, biblioteka posiadała doskonale zorganizowany warsztat informacyjny w postaci katalogów, kartotek i księgozbiorów podręcznych. Rozpoczęto tworzenie pierwszych w kraju katalogów centralnych: centralnego katalogu militariów w zbiorach bibliotek i archiwów polskich, centralnego katalogu zawartości głównych księgozbiorów bibliotek wojskowych oraz centralnego katalogu czasopism w bibliotekach warszawskich.

Powstała również pierwsza w polskich bibliotekach komórka informacyjna – Oddział Bibliograficzny, przekształcony następnie w Biuro Informacyjne, które rozwinęło szeroką działalność w zakresie opracowywania i publikowania bibliografii wojskowej, udzielania informacji naukowych użytkownikom wojskowym i cywilnym, popularyzowania piśmiennictwa wojskowego na wystawach okolicznościowych². Działalność

² Sprawozdanie z działalności Centralnej Biblioteki Wojskowej za 1924 r. Warszawa 1924 s. 8

wydawnicza, oprócz miesięcznika „*Komunikat Bibliograficzny*”, wydawanego od 1921 r., do dziś pod zmienioną w 1974 r. nazwą „*Polska Bibliografia Wojskowa*”, objęła „*Wojskowe Wiadomości Bibliograficzne*”, „*Nowości Biblioteczne*”, „*Przegląd Literatury Historyczno-Wojskowej*” i inne opracowania autorskie w ramach serii „*Wydawnictwa Centralnej Biblioteki Wojskowej*”.

Początkowo Biblioteka mieściła się w Pałacu pod Blachą, jednak stały wzrost księgozbioru i rosnące zainteresowanie Książnicą zmuszało do ciągłych zabiegów o nowe pomieszczenia. W kwietniu 1925 r. Biblioteka otrzymała lokal w gmachu Sądów Wojskowych przy Placu Saskim nr 5, a w lipcu 1927 r. w gmachu dawnej Szkoły Podchorążych przy Al. Ujazdowskich 1/3, gdzie pozostawała do września 1939 r.

Umiejscowienie Biblioteki w centrum miasta, w pobliżu instytucji wojskowych i cywilnych, a także Uniwersytetu Warszawskiego, bogaty księgozbiór, doskonały warsztat bibliograficzny oraz fakt ogólnej dostępności sprawiały, iż stałymi czytelnikami byli m.in.: Szymon Askenazy, Waław Tokarz, Marcei Handelsman, Adam Skalkowski, Julisz Kleiner, Stanisław Pigoń, Stanisław Estreicher, Janusz Gąsiorowski, Stefan Rowecki, Otton Laskowski, Kazimierz Daszkiewicz, Wiktor Kochanowski, Stanisław Konopka, Feliks Libert.

Biblioteka współpracowała z bibliotekami i instytucjami naukowymi, m.in. z Biblioteką Narodową, Biblioteką Uniwersytetu Warszawskiego, Biblioteką Publiczną m. st. Warszawy, Biblioteką Ordynacji Krasieńskich na Okólniku, Archiwum Akt Dawnych.

Znakomity dorobek biblioteki całkowicie zniszczyła wojna i okupacja. W pożarze, w dniach 24–27 IX 1939 r., spłonęły niemal wszystkie obiekty biblioteczne. Z księgozbioru liczącego ok. 500 tys. woluminów uratowano ok. 8 tys. i ok. 3 tys. ze zbiorów rapperswilekich. Ocalały księgozbiór umieszczono w Bibliotece Ordynacji Krasieńskich przy ul. Okólnik³.

W rezultacie zniszczeń po Powstaniu Warszawskim i tej placówki oraz niepowodzeniu w ratowaniu dóbr kultury narodowej w tzw. akcji pruszkowskiej (wywiezienia resztek ocalałych zbiorów do warsztatów kolejowych w Pruszkowie pod Warszawą oraz zamurowywania w piwnicach bibliotek warszawskich) – nie udało się uchronić również zbiorów CBW.

Decyzję o odbudowie bibliotekarstwa wojskowego po wojnie, podjęły władze Polskiego Państwa Podziemnego, już w 1943 r. zlecając byłemu dyrektorowi CBW – Marianowi Łodyńskiemu - opracowanie koncepcji nowoczesnego bibliotekarstwa wojskowego. Trwała jeszcze wojna, gdy we wrześniu 1944 r. Naczelne Dowództwo Wojska Polskiego powzięło decyzję o powołaniu do życia Wojskowego Instytutu Na-

---

³ Adam Lewak: Straty Biblioteki Raperswilekiej w zbiorach rękopiśmiennych. W: Straty bibliotek i archiwów warszawskich w zakresie źródeł rękopiśmiennych. Warszawa 1955 s. 112-113

ukowo – Wydawniczego. W ramach Instytutu utworzono Wydział Odbudowy Dorobku Kultury Wojskowej, do którego zadań należała również odbudowa bibliotek wojskowych. Najpilniejszą sprawą stała się restytucja CBW, którą powierzono mjr. Tadeuszowi Makowskiemu, mianowanemu 12 VI 1945 r. jej dyrektorem.⁴

Organizację i zadania CBW, w pierwszych powojennych latach, określił tymczasowy statut z 25 IX 1945 r., a jej cele i uprawnienia w stosunku do sieci bibliotek wojskowych – rozkaz Ministra Obrony Narodowej z 7 III 1947 r., zgodnie z którym miała ona stanowić „główny warsztat pracy naukowej całego Wojska Polskiego i instytucję centralną, której podlegają wszystkie biblioteki wojskowe w kraju”⁵.

Starania dyrektora i pracowników CBW zmierzały w tym czasie w dwóch kierunkach: odbudowy księgozbioru i uzyskania dla Biblioteki jakiegokolwiek pomieszczenia. Głównym źródłem dopływu książek były zbiory poniemieckie, zbiory uzyskane przez Biuro Międzynarodowej Wymiany przy Bibliotece Narodowej, opuszczone księgozbiory, dary instytucji i osób prywatnych. Biblioteka uzyskała początkowo pomieszczenia w siedzibie Muzeum Wojska Polskiego, następnie we wrześniu 1946 r. przeprowadziła się do pomieszczeń w Wojskowym Instytucie Geograficznym, przy Al. Jerozolimskich 91, a w 1951 r. uzyskała przydział nowego pomieszczenia w budynku przy al. I Armii WP 12 a, pozostając tu aż do 1991 r.

W latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych kontynuowano prace nad odbudową księgozbioru, jego metodycznym opracowaniem, przystąpiono do melioracji katalogów i ich przebudowy z systemu klamrowego na międzynarodowy system kartkowy w oparciu o układ Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej.

Działalność wydawnicza CBW jest jednym z poważniejszych osiągnięć Biblioteki. Oprócz wznowionych w 1957 r. stałych periodycznych wydawnictw, do których należy kwartalnik *Komunikat Bibliograficzny* (obecnie *Polska Bibliografia Wojskowa*), rozpoczęto w latach sześćdziesiątych wydawanie tematycznych bibliografii okolicznościowych i zalecających, katalogów niektórych wystaw, prac związanych z historią CBW oraz dziejami i współczesną organizacją polskich bibliotek wojskowych, które spotykały się z uznaniem licznych środowisk odbiorców w całym kraju.

Mimo ambitnych założeń Biblioteka nie zdołała odzyskać roli instytucji centralnej i koordynatora sieci bibliotekarstwa wojskowego. O jej dalszych losach zadecydowały kolejne zmiany w podporządkowaniu oraz tajny rozkaz Ministra Obrony Narodowej z 28 czerwca 1952 r. o rozformowaniu CBW i unieważnieniu jej etatu.

Dopiero 18 VI 1957 r. reaktywowano ją w dawnym schemacie organizacyjnym i przywrócono rangę samodzielnej biblioteki naukowej, umożliwiając jednocześnie

---

⁴ Marian Łodyński: Pruszkowska akcja zabezpieczania zbiorów bibliotecznych. W: Walka o dobra kultury. Warszawa 1979 s. 266-282; Rozkazy Naczelnego Dowództwa WP, CAW sygn. III.1. 300

⁵ Dziennik Rozkazów 1947 nr 6 poz. 62

Magazyn zbiorów specjalnych

wznowienie „Komunikatu Bibliograficznego”. Mimo tych pozytywnych zabiegów, CBW trudno było odzyskać dawną wiodącą pozycję w bibliotekarstwie wojskowym⁶.

W kolejnych latach, główny wysiłek koncentrowano na pracach związanych z uzupełnianiem księgozbioru, jego opracowywaniem i udostępnianiem oraz na pracach bibliograficznych i wydawniczych. Rozpoczęto też zbieranie materiałów do centralnego katalogu czasopism wojskowych, podjęto tworzenie katalogów specjalnych: starych druków, rękopisów, dokumentów życia społecznego, plakatów, grafiki.

Przeprowadzka w 1991 roku do nowej siedziby, przy ul. Ostrobramskiej 109, stworzyła perspektywę znacznego rozszerzenia działalności biblioteki. Bazę lokalową

---

⁶ Sztab Generalny. Zarząd VI. Rozkazy organizacyjne, CAW, sygn. 1545/73/40, s. 130-131; Sztab Generalny. Zarząd VI. Rozkazy organizacyjne, CAW, sygn. 1545/73/75, s. 112-113

stanowi nowoczesny i funkcjonalny obiekt trzykondygnacyjny, z przestronnymi gabinetami, aulą konferencyjną im. Mariana Łodyńskiego na 400 miejsc, holem wystawienniczym, salą odpraw, dwiema czytelniami, gabinetem metodycznym, sześcioma przestronnymi magazynami, pracownią konserwatorską, reprograficzną, intrologatorią, komorą odkażania zbiorów. Nowe czytelnie, większa powierzchnia wystawiennicza, magazynowa i konferencyjna pozwalają na organizowanie konferencji, wystaw, promocji piśmiennictwa zwłaszcza wojskowo-historycznego⁷.

Obecnie CBW pełni funkcje biblioteczno-informacyjne, naukowe, konserwatorskie, wydawnicze, instruktorsko-metodyczne, promocyjno-konferencyjne, wystawiennicze, gromadzi, opracowuje, archiwizuje i udostępnia polskie piśmiennictwo wojskowe, reprezentatywny wybór piśmiennictwa głównych armii świata oraz najcenniejsze publikacje z wielu dziedzin wiedzy. Jest jedną z centralnych bibliotek naukowych kraju współtworzącą narodowy zasób biblioteczny, w zakresie nauk wojskowych, sił zbrojnych, techniki wojskowej. Działalność ksiąźnicy koncentruje się głównie na realizacji:

- misji naukowej, wynikającej ze statutu biblioteki naukowej, służącej potrzebom nauki i kształcenia, prowadzącej działalność naukowo-badawczą w zakresie nauk wojskowych i bibliotekoznawstwa;
- misji społecznej, Biblioteka jest warsztatem pracy naukowej dla żołnierzy zawodowych i pracowników cywilnych wojska oraz wszystkich zainteresowanym zdobywaniem wiedzy;
- misji ochrony dziedzictwa narodowego, wynikającej z włączenia części zbiorów Biblioteki do narodowego zasobu bibliotecznego (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Kultury i Sztuki z dnia 24 listopada 1998 r.).

Centralna Biblioteka Wojskowa jest instytucją otwartą dla wszystkich mieszkańców Warszawy. Jest jedyną biblioteką naukową w dzielnicy Praga – Południe, co dla mieszkańców tej dzielnicy oznacza krótszą i łatwiejszą drogę do książki, a dla biblioteki możliwość upowszechniania treści patriotyczno – obronnych wśród nowych kręgów czytelników.

Z jej księgozbioru (liczącego obecnie – 690 776 jednostek bibliotecznych, w tym: druki zwarte – 323 128, druki ciągłe – 151 136, zbiory specjalne – 168 613 jednostek bibliotecznych) korzysta rocznie ok. 23 tys. czytelników, wypożyczając na miejscu lub na zewnątrz ponad 100 tys. woluminów, w tym licznie gromadzone w bibliotece warsawiana. Książnica zapewnia obsługę informacyjną nie tylko kadry kierowniczej resortu obrony narodowej, kadry zawodowej, ale również publicystom, twórcom, badaczom ze środowisk cywilnych i wojskowych. Biblioteka współpracuje z instytucjami naukowymi, kulturalnymi, stowarzyszeniami i organizacjami kombatanckimi

---

⁷ Sprawozdanie z działalności Centralnej Biblioteki Wojskowej za rok 1991. Warszawa 1991 s. 6

Budynek CBW - fot. od strony ogrodu

organizując konferencje naukowe, sympozja, wystawy promujące obronność, wojsko, w tym historię wojskową Warszawy.

Ważne wydarzenia są dokumentowane w postaci m.in. bibliografii i materiałów z konferencji naukowych np.: z okazji pięćdziesiątej rocznicy powstania warszawskiego, jednego z najbardziej dramatycznych epizodów drugiej wojny światowej, opracowano trzypiętomową bibliografię selektywną, rejestrującą dorobek piśmiennictwa polskiego i obcego, a w latach następnych uzupełniono ją dodatkowo o dwa kolejne tomy.

Uznaniem cieszą się także, kształtujące postawy patriotyczne spotkania dyskusyjne, konkursy, olimpiady wiedzy wojskowej oraz lekcje biblioteczne i historyczne dla młodzieży szkolnej i akademickiej.

Biblioteka jest współorganizatorem szkoleń teoretyczno- metodycznych dla nauczycieli i bibliotekarzy szkół oraz bibliotek warszawskich. Udziela pomocy w zakresie organizacji, form i metod pracy, przeprowadza praktyki doskonalące dla bibliotekarzy bibliotek warszawskich, słuchaczy studiów podyplomowych i pomaturalnych uczelni warszawskich, wspomaga szkoły w przygotowaniu materiałów bibliograficznych, faktograficznych, ilustracyjnych, dotyczących historii i patronów szkół.

W 2007 roku, Decyzją Nr 518/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 9 XI 2007 roku⁸. Centralna Biblioteka Wojskowa otrzymała imię Marszałka Józefa Piłsudskiego. W uroczystości odsłonięcia w holu napisu „Centralna Biblioteka Wojskowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego” uczestniczyli: Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej VI kadencji Pan Bronisław Komorowski, poseł na Sejm i wiceprzewodnicząca Sejmowej Komisji Obrony Narodowej Pani Jadwiga Zakrzewska, Podsekretarz Stanu ds. Społecznych i Profesjonalizacji w MON Pani Maria Wągrowa, wnuk Marszałka Józefa Piłsudskiego, Pan Krzysztof Jaraczewski. Uroczystość uświetniła konferencja naukowa „Dziedzictwo myśli strategicznej Józefa Piłsudskiego dla Polski w XXI wieku”, opublikowany katalog *Józef Piłsudski w zbiorach specjalnych Centralnej Biblioteki Wojskowej* oraz wystawy „Józef Piłsudski w zbiorach specjalnych CBW” i „Marszałek Józef Piłsudski w tradycji Wojska Polskiego”.

Z inicjatywy CBW, powołano w 2008 roku Ogólnopolskie Forum Wojskowych Bibliotek i Ośrodków Informacji Naukowej, którego celem jest podejmowanie wspólnych inicjatyw oraz promowanie działalności bibliotek i ośrodków informacji w Wojsku Polskim. Do Forum obok CBW przystąpiły: Biblioteka Główna Akademii Obrony Narodowej, Biblioteka Główna Wojskowej Akademii Technicznej, biblioteki instytutów naukowych i szkół oficerskich, Biblioteka Główna Wydziału Lekarsko-Wojskowego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi oraz biblioteki innych służb mundurowych, Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Straży Granicznej oraz Służby Więziennej⁹.

Podjęto prace nad uporządkowaniem działalności wojskowych bibliotek naukowych, oświatowych i fachowych w aspekcie prawnym i organizacyjnym. Opracowane i opublikowane zostały Decyzja Nr 209/MON z dnia 8 VI 2011 roku Ministra Obrony Narodowej w sprawie resortowej sieci bibliotecznej oraz Decyzja Nr 382/MON Ministra Obrony Narodowej w sprawie wprowadzenia do użytku *Instrukcji o prowadzeniu działalności wojskowych bibliotek oświatowych*. W przygotowaniu są projekty kolejnych aktów prawnych a mianowicie: *Instrukcji o prowadzeniu działalności w dziedzinie informacji naukowej* oraz *Instrukcji o prowadzeniu działalności wojskowych bibliotek fachowych*.

Mając na celu popularyzację bibliotek wojskowych wchodzących w skład resortowej sieci bibliotecznej podjęto zadanie pn. *System Informacyjno-Biblioteczny Resortowej Sieci Bibliotecznej*. W ramach zadania powstał portal *Resortowa Sieć Biblioteczna Sił Zbrojnych RP* (www.rsb.wp.mil.pl), który udostępnia informacje o zasadach działania Sieci, placówkach informacyjnych i ich zasobach oraz bieżących wydarzeniach związanych z bibliotekarstwem wojskowym. W ramach portalu, będzie dostępna możliwość jednoczesnego wyszukiwania w katalogach komputerowych wybranych bibliotek wojskowych (tych, które posiadają oprogramowanie serwera Z39.50).

⁸ Dziennik Urzędowy MON 2007, nr 22 poz. 226

⁹ Sprawozdanie z działalności Centralnej Biblioteki Wojskowej. Warszawa 2008 s. 6

Kolejnym elementem *Systemu Informacyjno-Bibliotecznego Resortowej Sieci Bibliotecznej* jest *Wojskowa Biblioteka Cyfrowa Zbrojownia*, która została udostępniona czytelnikom w 2012 roku i cieszy się wielką popularnością wśród odbiorców wojskowych i cywilnych.

Centralna Biblioteka Wojskowa idąc z duchem nowoczesności pragnie swoim użytkownikom prezentować najnowsze i najszerze materiały informacyjne. Jest to możliwe m.in. dzięki wdrożeniu w 2009 r. nowego systemu informatyczno-bibliotecznego PROLIB M21 oraz poszerzaniu od 2011 r. oferty dostępnych baz danych.

Wdrożenie nowego systemu informatyczno-bibliotecznego wymagało zmiany organizacji pracy Działu Udostępniania Zbiorów, w którym zostały zainstalowane urządzenia umożliwiające samodzielne wypożyczanie książek znajdujących się w *wolnym dostępie* oklejonych etykietami RFID oraz samodzielny zwrot wszystkich materiałów bibliecznych wypożyczonych z Biblioteki. Samodzielne wypożyczanie książek odbywa się za pomocą urządzeń SelfCheck (samowypożyczanie) w godzinach pracy Biblioteki. Proces zwrotu książek może odbywać się niezależnie od godzin funkcjonowania Biblioteki, bez konieczności bezpośredniego kontaktu z Działem Udostępniania, przy wykorzystaniu urządzenia BookDrop (wrzutki) zainstalowanej w wejściu do budynku. System automatycznie przyjmuje książkę do zwrotu i dokonuje rozliczenia konta Czytelnika.

Ponieważ system samodzielnego wypożyczania książek cieszył się uznaniem czytelników, postanowiono w styczniu 2012 r. rozszerzyć zakres udostępnianego tym sposobem księgozbioru i dokonać podziału księgozbioru w *wolnym dostępie*, a mianowicie: w Czytelni pozostawiono tzw. Księgozbiór Ogólny oraz 2 działy z zakresu Nauk o Bezpieczeństwie i Nauk o Obronności: biografie, pamiętniki zbiorowe oraz biografie, pamiętnik indywidualne. Pozostałe działy z zakresu Nauk o Bezpieczeństwie i Nauk o Obronności przeniesiono do Ośrodka Informacji Naukowej. Wiązało się to z opracowaniem nowych schematów ustawienia księgozbioru; wyodrębnieniem nowych działów, dokonaniem zmian w opisie bibliograficznym i oznaczeniem woluminów, przeniesieniu całego księgozbioru na nowe miejsca.

W zakresie poszerzania oferty dostępnych baz dla czytelników, to za pośrednictwem CBW istnieje możliwość korzystania z informacji zawartych m.in. w bazach Jane's Defence Equipment & Technology Intelligence Center, EBSCO International Security & Counter Terrorism Reference Center, EBSCO Political Science Complete oraz EBSCO Academic Search Complete (zawierającej dawny moduł Military & Government Collection).

Ponadto, czytelnikom udostępniana jest opracowana w CBW baza Krajowego Centrum Dystrybucji Publikacji NATO STO (NATO Science Technology Information) zawierająca opisy (i w znacznej części pełne teksty) materiałów informacyjnych o międzynarodowych badaniach naukowych z zakresu obronności. Obecnie baza zawiera ok. 8 000 rekordów.

Oferta baz danych dostępnych w CBW jest systematycznie wzbogacana, m.in. o bazy EBSCOhost oraz jedno z najbardziej kompletnych źródeł informacji o sprzęcie, uzbrojeniu i technologiach zbrojeniowych na świecie – bazy Jane's Defence Equipment Library i Jane's Defence Magazines Library (obecnie wspólnie pod nazwą IHS Jane's Defence Equipment and Technology Intelligence Centre). Jest to źródło szczególnie cenione, zarówno przez środowisko wojskowe jak i cywilne, ze względu na swoją kompletność i aktualność¹⁰.

W ramach misji naukowej, na uwagę zasługuje działalność naukowo-badawcza i wydawnicza, która koncentruje się na:

– opracowywaniu kwartalnika *Polska Bibliografia Wojskowa*, opracowaniu bibliografii monotematycznych, np.: *Józef Piłsudski w zbiorach Centralnej Biblioteki Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego. T.1-3, Zbrodnia katyńska. Bibliografia 1940-2010, Grób Nieznanego Żołnierza. Bibliografia, 10 lat Wojska Polskiego w Afganistanie. Bibliografia selektywna*,

– opracowaniu i wydaniu następujących publikacji: *Wigilie polskiego żołnierza, General broni Władysław Eugeniusz Sikorski w zbiorach Centralnej Biblioteki Wojskowej, Od Buzułuku do Pahlevi. Polskie Siły Zbrojne w ZSRR i na Bliskim Wschodzie 1941-1943, General Józef Haller w zbiorach Centralnej Biblioteki Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Wesolego Alleluja. Święta Wielkiej Nocy w zbiorach Centralnej Biblioteki Wojskowej*,

– opracowywaniu i wydawaniu materiałów pokonferencyjnych, takich jak: *Wsparcie inżynieryjne w Wielkiej Wojnie z Zakonem Krzyżackim 1409-1411, Ochrona narodowego zasobu bibliotecznego w czasie pokoju, kryzysu i wojny, Patriotyzm współczesnych Polaków*.

Wśród wielu przedsięwzięć realizowanych przez Centralną Bibliotekę Wojskową na szczególną uwagę zasługują konferencje i spotkania popularyzujące działalność Wojska Polskiego w różnych obszarach bezpieczeństwa oraz promocja zbiorów Biblioteki, między innymi w czasie Dni Pragi, Święta Wojska Polskiego oraz Salonu Bibliotek, zorganizowanego w czasie Targów Książki Historycznej w Warszawie przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich i Porozumienie Wydawców Książki Historycznej. Stoiska oraz rozdawane materiały promocyjne CBW, zwłaszcza reprinty materiałów ikonograficznych: plakatów, pocztówek i albumów oraz map cieszyły się wielką popularnością wśród odbiorców.

Działalność Centralnej Biblioteki Wojskowej została wysoko oceniona przez jej użytkowników, Książnica bowiem w maju 1998 roku otrzymała medal „IV Wieki Stołeczności Warszawy”. Wygrała również konkurs, zorganizowany przez Polskie Brac-

---

¹⁰ Sprawozdania z działalności Centralnej Biblioteki Wojskowej za lata 2009-2012. Warszawa 2009-2012

two Kawalerów Gutenberga, na najlepszą bibliotekę warszawską w 2001 r. W 2002 r. Biblioteka odznaczona została najwyższym medalem Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich „BIBLIOTHECA MAGNA PERENNISQUE”. Z okazji Jubileuszu 90. rocznicy powołania, w 2009 r. Centralna Biblioteka Wojskowa została odznaczona Złotym Medalem „Zasłużony Kulturze GLORIA ARTIS”.

Bogaty księgozbiór, którego stan liczbowy wynosi ogółem 690 776 jednostek bibliotecznych, w tym: druki zwarte (książki) – 323 128 woluminów, czasopisma i druki ciągłe – 151 136 jednostek bibliotecznych oraz zbiory specjalne – 168 613 jednostek bibliotecznych – Biblioteka udostępniła wszystkim zainteresowanym, zgodnie z „Regulaminem Udostępniania Zbiorów Centralnej Biblioteki Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego”. Zbiory udostępniane są na miejscu w Czytelni Głównej, na zewnątrz, w formie wypożyczeń międzybibliotecznych.